

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 5. septembra 2012*

„Direktiva 2004/38/ES — Pravica državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic — Člen 3(2) — Obveznost, da se v skladu z nacionalno zakonodajo olajšata vstop in prebivanje ‚katerim koli družinskim članom‘, ki jih državljan Unije vzdržuje“

V zadevi C-83/11,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (Združeno kraljestvo) z odločbo z dne 3. februarja 2011, ki je na Sodišče prispela 22. februarja 2011, v postopku

Secretary of State for the Home Department

proti

Muhammadu Sazzadurju Rahmanu,

Fazlyju Rabbyju Islamu,

Mohibullahu Rahmanu,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, predsedniki senatov, A. Prechal, predsednica senata, R. Silva de Lapuerta, sodnica, K. Schieman, E. Juhász, G. Arestis, M. Ilešič (poročevalec), sodniki, M. Berger, sodnica, in E. Jarašiūnas, sodnik,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 14. februarja 2012,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Centre for Advice on Individual Rights in Europe (AIRE Centre) A. Weiss, N. Mole in S. Chaudary, svetovalci,
- za vlado Združenega kraljestva L. Seeboruth, zastopnik, skupaj z R. Palmerjem, barrister,
- za belgijsko vlado T. Materne, zastopnik,

* Jezik postopka: angleščina.

- za dansko vlado C. Vang in V. Pasternak Jørgensen, zastopnika,
- za nemško vlado A. Wiedmann, zastopnica,
- za italijansko vlado G. Palmieri, zastopnica, skupaj z L. D'Asciem, avvocato dello Stato,
- za nizozemsko vlado C. Wissels in M. Bulterman, zastopnici,
- za poljsko vlado M. Szpunar, zastopnik,
- za Evropsko komisijo C. Tufvesson in M. Wilderspin, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 27. marca 2012

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 3(2) in 10(2) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Secretary of State for the Home Department (v nadaljevanju: Secretary of State) ter Muhammadom Sazzadurjem Rahmanom, Fazlyjem Rabbyjem Islamom in Mohibullahom Rahmanom, bangladeškimi državljani, in sicer v zvezi z vlogami za izdajo dovoljenja za prebivanje v Združenem kraljestvu, ki so jih podali kot družinski člani državljana države Evropskega gospodarskega prostora (v nadaljevanju: EGP).

Pravni okvir

Direktiva 2004/38

- 3 V uvodni izjavi 6 Direktive 2004/38 je navedeno:

„Zaradi ohranjanja enotnosti družine v širšem smislu in brez vpliva na prepoved diskriminacije na podlagi državljanstva, bi država članica gostiteljica morala preučiti na osnovi lastne zakonodaje položaj tistih oseb, ki niso vključene v opredelitev pojma družinskih članov po tej direktivi in ki zato ne morejo uživati samodejne pravice do vstopa in prebivanja v državi članici gostiteljici, da bi lahko odločila, ali se lahko takšnim osebam dovoli vstop in prebivanje, pri čemer upošteva njihovo razmerje z državljanom Unije ali katere koli druge okoliščine, kot sta finančna ali fizična odvisnost od državljana Unije.“

- 4 V skladu s členom 2, točka 2, Direktive 2004/38 za namene te direktive „družinski član“ pomeni:

„(a) zakonca;

(b) partnerja, s katerim je državljan Unije sklenil registrirano partnerstvo [...];

(c) potomce v ravni črti, ki so mlajši od 21 let ali so vzdrževane osebe, in tiste[ga] zakonca ali partnerja, opredeljenega v točki (b);

(d) vzdrževane prednike v ravni črti in vzdrževane prednike v ravni črti zakonca ali partnerja, opredeljenega v točki (b)“.

5 Člen 3 Direktive 2004/38, naslovljen „Upravičenci“, določa:

„1. Ta direktiva se uporablja za vse državljane Unije, ki se preselijo ali prebivajo v državi članici, razen v tisti državi, katere državljani so, in za njihove družinske člane, kot opredeljene v točki 2 člena 2, ki jih spremljajo ali se jim pridružijo.

2. Brez vpliva na kakršno koli pravico do prostega gibanja in prebivanja, ki jo zadevne osebe lahko imajo, država članica gostiteljica, v skladu s svojo nacionalno zakonodajo, olajša vstop in prebivanje naslednjim osebam:

(a) katerim koli družinskim članom, ne glede na državljanstvo, ki ne spadajo pod opredelitev v točki 2 člena 2, ki so v državi, iz katere so prišli, vzdrževane osebe ali člani gospodinjstva državljana Unije, ki ima temeljno pravico do prebivanja, ali kadar resni zdravstveni razlogi dosledno zahtevajo, da državljan Unije nudi osebno nego družinskemu članu;

(b) partnerju, s katerim ima državljan Unije trajno razmerje, ki je ustrezno potrjeno.

Država članica gostiteljica temeljito preuči osebne razmere in utemelji vsako zavrnitev vstopa ali prebivanja tem ljudem.“

6 Člen 10 Direktive 2004/38, naslovljen „Izdajanje dovoljenj[a] za prebivanje“, določa:

„1. Pravica do prebivanja družinskih članov državljana Unije, ki niso državljani države članice, se dokaže z izdajo listine, imenovane ‚dovoljenje za prebivanje družinskega člana državljana Unije‘, in sicer najpozneje v šestih mesecih od datuma vloge. Potrdilo o predložitvi vloge za dovoljenje za prebivanje se izda takoj.

2. Države članice zahtevajo, da se za izdajo dovoljenja za prebivanje predložijo naslednje listine:

[...]

(e) v primerih, navedenih v členu 3(2)(a), listino, ki jo je izdal pristojni organ v izvorni državi ali v državi, iz katere prihajajo, in ki potrjuje, da so vzdrževane osebe ali člani gospodinjstva državljana Unije, ali dokazilo o obstoju resnih zdravstvenih razlogov, ki dosledno zahtevajo, da državljan Unije osebno skrbi za družinskega člana;

[...].“

Nacionalna zakonodaja

7 Direktiva 2004/38 je bila v Združenem kraljestvu prenesena z uredbo o priseljevanju iz leta 2006 (Evropski gospodarski prostor) (Immigration (European Economic Area) Regulations 2006), kakor je bila spremenjena z uredbo o priseljevanju iz leta 2009 (Evropski gospodarski prostor) (Immigration (European Economic Area) (Amendment) Regulations 2009) (v nadaljevanju: uredba o priseljevanju).

8 Člen 7 uredbe o priseljevanju, naslovljen „Družinski član“, določa:

„1. Ob upoštevanju odstavka 2 se v tej uredbi za družinske člane druge osebe štejejo te osebe:

(a) njen zakonec ali zunajzakonski partner;

- (b) njeni potomci v ravni črti in potomci njenega zakonca ali zunajzakonskega partnerja, ki:
 - (i) so mlajši od 21 let; ali
 - (ii) jih ta oseba ali njen zakonec ali zunajzakonski partner vzdržuje;
- (c) njeni vzdrževani predniki v ravni črti in vzdrževani predniki njenega zakonca ali zunajzakonskega partnerja;
- (d) vsakdo, ki ga je treba v skladu z odstavkom 3 šteti za družinskega člana te druge osebe.

[...]

- 3. [...] vsakdo, ki je širši družinski član in mu je bilo izdano dovoljenje za vstop družinskega člana državljana EGP, potrdilo o prijavi ali dovoljenje za prebivanje, se šteje za družinskega člana zadevnega državljana EGP, dokler izpolnjuje pogoje iz člena 8(2), (3), (4) ali (5) v zvezi s tem državljanom EGP in dokler dovoljenje za vstop, potrdilo ali dovoljenje za prebivanje ne preneha veljati ali se ne prekliče.

[...]“

- 9 Člen 8 uredbe o priseljevanju, naslovljen „Širši družinski član“, določa:

- „1. V tej uredbi ‚širši družinski član‘ pomeni osebo, ki ni družinski član državljana EGP v skladu s členom 7(1)(a), (b) ali (c) in ki izpolnjuje pogoje iz odstavkov 2, 3, 4 ali 5.
- 2. Oseba izpolnjuje pogoje iz tega odstavka, če je družinski član državljana EGP, njegovega zakonca ali zunajzakonskega partnerja in če
 - (a) prebiva v državi EGP, v kateri prebiva tudi državljan EGP, in jo ta vzdržuje oziroma je članica njegovega gospodinjstva;
 - (b) izpolnjuje pogoj iz točke (a) in spremlja državljana EGP v Združeno kraljestvo ali se mu želi tam pridružiti ali
 - (c) izpolnjuje pogoj iz točke (a), se je pridružila državljanu EGP v Združenem kraljestvu in jo ta še naprej vzdržuje oziroma je članica njegovega gospodinjstva.
- 3. Oseba izpolnjuje pogoj iz tega odstavka, če je družinski član državljana EGP, njegovega zakonca ali zunajzakonskega partnerja in če je zaradi resnih zdravstvenih razlogov nujno, da ji državljan EGP, njegov zakonec ali njegov zunajzakonski partner nudi osebno nego.

[...]

- 6. V tej uredbi ‚zadevni državljan EGP‘ v zvezi s širšim družinskim članom pomeni državljana EGP, ki je oziroma katerega zakonec ali zunajzakonski partner je eden od staršev širšega družinskega člana za potrebe odstavkov 2, 3 ali 4, ali državljana EGP, ki je partner širšega družinskega člana za potrebe odstavka 5.“

- 10 Člen 17 uredbe o priseljevanju, naslovljen „Izdaja dovoljenja za prebivanje“, določa:

„[...]

4. Secretary of State lahko dovoljenje za prebivanje izda širšemu družinskemu članu, za katerega se člen 7(3) ne uporablja in ki ni državljan EGP:
 - (a) če je zadevni državljan EGP v zvezi s širšim družinskim članom oseba, ki izpolnjuje zahtevane pogoje, ali državljan EGP, ki ima dovoljenje za stalno prebivanje na podlagi člena 15; in
 - (b) če Secretary of State ob upoštevanju vseh okoliščin oceni, da je primerno izdati dovoljenje za prebivanje.
5. Če Secretary of State prejme prošnjo za izdajo dovoljenja iz odstavka 4, temeljito preuči osebni položaj prosilca, in če prošnjo zavrne, svojo zavrnitev obrazloži, razen če je to v nasprotju z interesi nacionalne varnosti.

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 11 Mahbur Rahman, bangladeški državljan, je 31. maja 2006 sklenil zakonsko zvezo z irsko državljanjo, zaposleno v Združenem kraljestvu.
- 12 Ko je bila ta zakonska zveza sklenjena, so Muhammad Sazzadur Rahman, njegov brat, Fazly Rabby Islam, njegov polbrat, in Mohibullah Rahman, njegov nečak, podali vlogo za izdajo dovoljenja za vstop družinskega člana državljana EGP, da bi v Združenem kraljestvu pridobili pravico do prebivanja kot osebe, ki jih preživljata zakonca Rahman. Entry Clearance Officer v Bangladešu je 27. julija 2006 te vloge zavrnil, ker niso uspeli dokazati, da jih zakonca Rahman v Bangladešu preživljata.
- 13 Nasprotne stranke v postopku v glavni stvari so tako zoper to zavrnilno odločbo vložile tožbo pri Immigration Judge of the Asylum and Immigration Tribunal. Navedeno sodišče je njihovo tožbo prejelo 19. junija 2007. Presodilo je, da se zanje lahko uporabljajo določbe člena 3(2) Direktive 2004/38 in da bi jim zato moral biti omogočen vstop v Združeno kraljestvo. Nasprotnim strankam v postopku v glavni stvari so bila zato izdana dovoljenja za vstop družinskega člana državljana EGP in so se lahko pridružile zakoncema Rahman v Združenem kraljestvu.
- 14 Nasprotne stranke v postopku v glavni stvari so 9. januarja 2008 zaprosile za izdajo dovoljenj za prebivanje, ki bi potrdila njihovo pravico do prebivanja v Združenem kraljestvu. Secretary of State je z odločbo z dne 24. decembra 2008 te prošnje zavrnil, saj je menil, da nasprotne stranke v postopku v glavni stvari niso dokazale, da so prebivale z gospo Rahman, zadevno državljanjo Unije, v isti državi članici EGP, preden je prišla v Združeno kraljestvo, niti tega, da jih je ta še naprej vzdrževala oziroma da so bili člani njenega gospodinjstva v Združenem kraljestvu.
- 15 Immigration Judge of the Asylum and Immigration Tribunal je pri odločanju o tožbi zoper to odločbo 6. aprila 2009 presodil, da so bile nasprotne stranke v postopku v glavni stvari dejansko „vzdrževane“, in je zato menil, da bi bilo treba njihov spis preučiti na podlagi člena 17(4) in (5) uredbe o priseljevanju.
- 16 Secretary of State je zahteval, da to odločbo preizkusi Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber). Ta ponovni preizkus je bil odrejen z odločbo z dne 30. aprila 2009, zadeva pa je bila posredovana navedenemu sodišču kot pritožbenemu sodišču.

17 V teh okoliščinah je Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali se s členom 3(2) [Direktive 2004/38] od države članice zahteva, da z zakonsko določbo olajša vstop v državo članico in/ali prebivanje v njej kategoriji drugih družinskih članov, ki niso državljani Evropske unije in ki lahko izpolnijo pogoje iz člena 10(2) [te direktive]?
2. Ali se drugi družinski član, kot je naveden v prvem vprašanju, lahko sklicuje na neposredno uporabo člena 3(2) [Direktive 2004/38], če ne more izpolniti nobenega od pogojev, ki jih predpisujejo določbe nacionalnega prava?
3. Ali je kategorija drugih družinskih članov, navedena v člen[ih] 3(2) in 10(2) [Direktive 2004/38], omejena na tiste, ki so prebivali v isti državi kot državljani Unije in njegov zakonec, preden je državljani Unije prišel v državo gostiteljico?
4. Ali bi moralo vsako vzdrževanje, navedeno v členu 3(2) [Direktive 2004/38], na katero se zaradi zagotovitve vstopa v državo gostiteljico sklicuje drugi družinski član, obstajati, malo preden se je državljani Unije preselil v državo gostiteljico?
5. Ali država članica lahko predpiše posebne pogoje glede vrste ali trajanja vzdrževanja drugega družinskega člana, ki je navedeno v členu 3(2) [Direktive 2004/38], s katerimi bi preprečila, da bi bilo tako vzdrževanje izmišljeno ali da ne bi bilo potrebno za to, da bi se osebi, ki ni državljani Unije, omogočil vstop na njeno ozemlje ali nadaljevanje prebivanja na njem?
6. Ali mora vzdrževanje v državi gostiteljici, na katero se sklicuje drugi družinski član zaradi dovolitve vstopa v državo članico, trajati določeno obdobje ali nedoločen čas, da se mu izda ali podaljša dovoljenje za prebivanje v skladu s členom 10 [Direktive 2004/38], in če je tako, kako naj se tako vzdrževanje dokaže?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo in drugo vprašanje

- 18 Glede prvega in drugega vprašanja, ki ju je treba obravnavati skupaj, je treba takoj navesti, da Direktiva 2004/38 držav članic ne zavezuje, da morajo ugoditi vsaki prošnji za vstop ali prebivanje, ki jo vložijo osebe, ki dokažejo, da so „vzdrževani“ družinski člani državljanov Unije v smislu člena 3(2), prvi pododstavek, točka (a), te direktive.
- 19 Kot so namreč navedle vlade, ki so Sodišču predložile stališča, in Evropska komisija, je tako iz besedila člena 3(2) Direktive 2004/38 kot iz njenega splošnega okvira razvidno, da zakonodajalec Unije razlikuje med družinskimi člani državljanov Unije, opredeljenimi v členu 2, točka 2, Direktive 2004/38, ki imajo pod pogoji, določenimi v tej direktivi, pravico do vstopa in prebivanja v državi članici gostiteljici tega državljanov, in drugimi družinskimi člani, kot so določeni v členu 3(2), prvi pododstavek, točka (a), iste direktive, ki jim mora ta država članica vstop in prebivanje le omogočiti.
- 20 Ta razlaga je podprta z uvodno izjavo 6 Direktive 2004/38, v skladu s katero bi „[z]aradi ohranjanja enotnosti družine v širšem smislu [...] država članica gostiteljica morala preučiti na osnovi lastne zakonodaje položaj tistih oseb, ki niso vključene v opredelitev pojma družinskih članov po tej direktivi in ki zato ne morejo uživati samodejne pravice do vstopa in prebivanja v državi članici gostiteljici, da bi lahko odločila, ali se lahko takšnim osebam dovoli vstop in prebivanje, pri čemer upošteva njihovo razmerje z državljanom Unije ali katere koli druge okoliščine, kot sta finančna ali fizična odvisnost od državljanov Unije“.

- 21 Čeprav se tako izkaže, da člen 3(2) Direktive 2004/38 držav članic ne zavezuje, da osebam, ki so družinski člani v širšem smislu in ki jih državljani Unije vzdržuje, priznajo pravico do vstopa in prebivanja, pa je iz uporabe glagola v sedanjiku „olajša“ v navedenem členu 3(2) kljub temu razvidno, da ta določba državam članicam nalaga obveznost, da prošnjam, ki jih vložijo osebe, ki dokažejo, da jih državljani Unije vzdržuje, daje neko prednost pred prošnjami drugih državljanov tretjih držav za vstop in prebivanje.
- 22 Da bi države članice to obveznost izpolnile, morajo v skladu s členom 3(2), drugi pododstavek, Direktive 2004/38 za osebe iz odstavka 2, prvi pododstavek, istega člena predvideti možnost, da na svojo zahtevo prejmejo odločbo, ki temelji na temeljiti preučitvi njihovega osebnega položaja in je v primeru zavrnitve obrazložena.
- 23 V okviru navedene preučitve osebnega položaja prosilca mora pristojni organ, kot je razvidno iz uvodne izjave 6 Direktive 2004/38, upoštevati različne okoliščine, ki so lahko za posamezen primer upoštevne, kot sta stopnja finančne ali fizične odvisnosti in stopnja sorodstva med družinskim članom in državljanom Unije, ki ga želi spremljati ali se mu pridružiti.
- 24 Tako glede na neobstoj natančnejših določb v Direktivi 2004/38 kot glede na uporabo besed „v skladu s svojo nacionalno zakonodajo“ v členu 3(2) te direktive je treba navesti, da ima vsaka država članica široko polje proste presoje glede izbire okoliščin, ki se upoštevajo. Država članica gostiteljica mora tako skrbeti, da so v njeni zakonodaji merila, ki so skladna z običajnim pomenom pojma „olajša“ in s pojmi iz navedenega člena 3(2), ki se nanašajo na vzdrževanje, ter ki tej določbi ne odvzamejo polnega učinka.
- 25 Nazadnje je treba navesti, kot so pravilno navedle vlade, ki so predložile stališča, da čeprav besedilo člena 3(2) Direktive 2004/38 ni dovolj natančno, da bi se prosilcu za vstop ali prebivanje omogočilo, da bi se na to določbo skliceval neposredno zato, da bi uveljavljal merila za presojo, ki bi se po njegovem mnenju morala uporabljati v zvezi z njegovo prošnjo, pa velja, da ima tak prosilec pravico, da pred sodiščem preveri, ali sta nacionalna zakonodaja in njena uporaba v mejah polja proste presoje, začrtane z navedeno direktivo (glej po analogiji sodbe z dne 24. oktobra 1996 v zadevi Kraaijeveld in drugi, C-72/95, Recueil, str. I-5403, točka 56; z dne 7. septembra 2004 v zadevi Waddenvereniging in Vogelbeschermingsvereniging, C-127/02, ZOdl., str. I-7405, točka 66, in z dne 26. maja 2011 v združenih zadevah Stichting Natuur en Milieu in drugi, od C-165/09 do C-167/09, ZOdl., str. I-4599, točke od 100 do 103).
- 26 Glede na zgoraj navedeno je treba na prvo in drugo postavljeno vprašanje odgovoriti, da je člen 3(2) Direktive 2004/38 treba razlagati tako,
- da države članice niso zavezane ugoditi vsaki prošnji za vstop ali prebivanje, ki jo vložijo družinski člani državljanov Unije, ki niso zajeti v opredelitvi iz člena 2, točka 2, navedene direktive, tudi če v skladu s členom 10(2) te direktive dokažejo, da jih navedeni državljani vzdržuje;
 - da morajo države članice vsekakor skrbeti, da so v njihovi zakonodaji merila, ki navedenim osebam omogočajo, da glede svoje prošnje za vstop ali prebivanje prejmejo odločbo, ki temelji na temeljiti preučitvi njihovega osebnega položaja in je v primeru zavrnitve obrazložena;
 - da imajo države članice široko polje proste presoje pri izbiri navedenih meril, ta pa morajo biti skladna z običajnim pomenom pojma „olajša“ in s pojmi iz navedenega člena 3(2), ki se nanašajo na vzdrževanje, ter tej določbi ne smejo odvzeti polnega učinka; in
 - da ima vsak prosilec pravico, da pred sodiščem preveri, ali nacionalna zakonodaja in njena uporaba izpolnjujeta te pogoje.

Tretje in četrto vprašanje

- 27 Predložitveno sodišče s tretjim in četrtem vprašanjem, ki ju je prav tako treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali mora neka oseba, zato da spada v kategorijo „vzdrževanih“ družinskih članov državljana Unije iz člena 3(2) Direktive 2004/38, prebivati v isti državi članici kot ta državljan in jo mora ta državljan vzdrževati, malo preden se je nastanil v državi članici gostiteljici ali takrat, ko se je nastanil v njej.
- 28 Kot so med drugim navedli Centre for Advice on Individual Rights in Europe (AIRE Centre), nizozemska vlada in Komisija, besedilo Direktive 2004/38 ne omogoča presoje, da so družinski člani državljana Unije, ki jih opredelitev iz člena 2, točka 2, ne zajema in ki so ustrezno dokazali, da jih ta državljan vzdržuje, lahko izvzeti iz področja uporabe člena 3(2) te direktive samo zato, ker niso prebivali v isti državi članici kot navedeni državljan.
- 29 V skladu z navedenim členom 3(2) države članice v skladu s svojo nacionalno zakonodajo vstop in prebivanje olajšajo „katerim koli družinskim članom [...], ki so v državi, iz katere so prišli, vzdrževane osebe ali člani gospodinjstva državljana Unije, ki ima temeljno pravico do prebivanja“.
- 30 Prav tako člen 10(2)(e) Direktive 2004/38, ki se nanaša na izdajo dovoljenja za prebivanje, državam članicam omogoča, da od družinskih članov, navedenih v členu 3(2) iste direktive, zahtevajo, da predložijo „listino, ki jo je izdal pristojni organ v izvorni državi ali v državi, iz katere prihajajo[,] in ki potrjuje, da so [osebe, ki jih vzdržuje državljan] Unije“.
- 31 Kot je navedel generalni pravobranilec v točkah 91, 92 in 98 sklepnih predlogov, nič ne kaže na to, da bi se moral izraz „država, iz katere prihajajo“, uporabljen v teh določbah, razlagati tako, da se nanaša na državo, v kateri je državljan Unije prebival, preden se je nastanil v državi članici gostiteljici. Nasprotno, ob skupnem branju navedenih določb je razvidno, da je v primeru državljana tretje države, ki navaja, da ga „vzdržuje“ državljan Unije, „država, iz katere prihajajo“, država, v kateri je prebival, ko je podal prošnjo, da bi državljan Unije spremljal ali se mu pridružil.
- 32 Glede tega, kdaj mora biti prosilec v položaju odvisnosti, da se šteje za „vzdrževanega“ v smislu člena 3(2) Direktive 2004/38, je treba navesti, da je namen te direktive, kot je razvidno iz njene uvodne izjave 6, „ohranjanje enotnosti družine v širšem smislu“ z omogočanjem vstopa in prebivanja osebam, ki niso vključene v opredelitev pojma družinskega člana državljana Unije iz člena 2, točka 2, Direktive 2004/38, so pa z državljanom Unije tesno in trajno družinsko povezane zaradi posebnih dejanskih okoliščin, kot so finančna odvisnost, skupno gospodinjstvo ali resni zdravstveni razlogi.
- 33 Vendar je treba ugotoviti, da takšne zveze lahko obstajajo, ne da bi družinski član državljana Unije prebival v isti državi kot ta državljan ali da bi ga zadnji vzdrževal, malo preden se je ta državljan nastanil v državi članici gostiteljici. Po drugi strani mora vzdrževanje v državi, iz katere zadevni družinski član prihaja, obstajati takrat, ko zaprosi za pridružitvev državljanu Unije, ki ga vzdržuje.
- 34 V postopku v glavni stvari mora predložitveno sodišče na podlagi zgoraj podanih elementov razlage preveriti, ali so bile nasprotne stranke v postopku v glavni stvari takrat, ko so zaprosile, da se gospe Rahman pridružijo v Združenem kraljestvu, v državi, iz katere prihajajo, Bangladešu, vzdrževane osebe državljana Unije, in sicer gospe Rahman. Le če lahko v skladu s členom 10(2) Direktive 2004/38 dokažejo to vzdrževanje v državi, iz katere prihajajo, bo morala država članica gostiteljica omogočiti njihov vstop in prebivanje v skladu s členom 3(2) navedene direktive, kakor se razlaga v točkah od 22 do 25 te sodbe.
- 35 Glede na zgornje navedbe je treba na tretje in četrto postavljeno vprašanje odgovoriti, da mora zato, da neka oseba spada v kategorijo „vzdrževanih“ družinskih članov državljana Unije iz člena 3(2) Direktive 2004/38, obstajati vzdrževanje v državi, iz katere zadevni družinski član prihaja, in sicer vsaj takrat, ko ta zaprosi za pridružitvev državljanu Unije, ki ga vzdržuje.

Peto vprašanje

- 36 Predložitveno sodišče s petim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali država članica lahko postavi posebne zahteve glede narave ali trajanja vzdrževanja v smislu člena 3(2) Direktive 2004/38, da bi se prepričala, da je takšno vzdrževanje dejansko in trajno in da ni bilo vzpostavljeno le zato, da se omogoči vstop na območje vzdrževanja ali prebivanje na njem.
- 37 V zvezi s tem je treba opozoriti, kot je bilo izpostavljeno v odgovoru na prvo in drugo vprašanje, da imajo države članice široko polje proste presoje glede izbire dejavnikov, ki se upoštevajo pri preizkusu prošelj za vstop in prebivanje, ki jih vložijo družinski člani državljana Unije iz člena 3(2) Direktive 2004/38.
- 38 Kot je generalni pravobranilec navedel v točki 105 sklepnih predlogov, lahko države članice v okviru polja proste presoje v svojih zakonodajah določijo posebne pogoje glede narave in trajanja vzdrževanja, in sicer zlasti zato, da se prepričajo, da to vzdrževanje obstaja, je trajno in ni bilo vzpostavljeno le zato, da se omogoči vstop ali prebivanje v državi članici gostiteljici.
- 39 V skladu s presojo iz točke 24 te sodbe pa je vsekakor pomembno, da so te prošnje skladne z običajnim pomenom pojmov iz člena 3(2), prvi pododstavek, točka (a), Direktive 2004/38, ki se nanašajo na vzdrževanje, in da tej določbi ne odvzamejo polnega učinka.
- 40 Na peto postavljeno vprašanje je zato treba odgovoriti, da je treba člen 3(2) Direktive 2004/38 razlagati tako, da lahko države članice v okviru polja proste presoje postavijo posebne zahteve glede narave in trajanja vzdrževanja, če so te zahteve skladne z običajnim pomenom pojmov iz člena 3(2), prvi pododstavek, točka (a), Direktive 2004/38, ki se nanašajo na vzdrževanje, in tej določbi ne odvzamejo polnega učinka.

Šesto vprašanje

- 41 Predložitveno sodišče s šestim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali se izdaja dovoljenja za prebivanje iz člena 10 Direktive 2004/38 lahko pogojuje z zahtevo, da se je vzdrževanje v smislu člena 3(2), prvi pododstavek, točka (a), te direktive nadaljevalo v državi članici prebivanja.
- 42 V zvezi s tem je treba navesti, da se je, kar zadeva izdajo potrdila o prebivanju, določeno z Direktivo 2004/38, zakonodajalec Unije v bistvu omejil na to, da je v členu 10 te direktive navedel dokumente, ki jih je treba predložiti, da se pridobi takšno potrdilo, ki mora biti tako izdano v šestih mesecih po vložitvi prošnje za izdajo.
- 43 Kar zadeva prosilce iz člena 3(2), prvi pododstavek, točka (a), Direktive 2004/38, navedeni člen 10 določa, da morajo ti med drugim predložiti „listino, ki jo je izdal pristojni organ v izvorni državi ali v državi, iz katere prihajajo[,] in ki potrjuje, da so [osebe, ki jih vzdržuje državljan] Unije“.
- 44 Ugotoviti je treba, da zakonodajalec niti s to določbo niti z drugimi določbami Direktive 2004/38 ni uredil vprašanja, ali se družinskim članom državljana Unije, ki jih opredelitev iz člena 2, točka 2, navedene direktive ne zajema in ki v vlogi za izdajo dovoljenja za prebivanje predložijo listino, izdano v državi, iz katere prihajajo, ki potrjuje, da so vzdrževane osebe državljana Unije, izdaja tega dovoljenja za prebivanje lahko zavrne zato, ker jih po vstopu v državo članico gostiteljico navedeni državljan ni več vzdrževal.
- 45 Na šesto vprašanje je torej treba odgovoriti, da vprašanje, ali se izdaja dovoljenja za prebivanje iz člena 10 Direktive 2004/38 lahko pogojuje z zahtevo, da se je vzdrževanje v smislu člena 3(2), prvi pododstavek, točka (a), te direktive nadaljevalo v državi članici prebivanja, ne spada na področje uporabe navedene direktive.

Stroški

- ⁴⁶ Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. Člen 3(2) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC je treba razlagati tako,
 - da države članice niso zavezane ugoditi vsaki prošnji za vstop ali prebivanje, ki jo vložijo družinski člani državljana Unije, ki niso zajeti v opredelitvi iz člena 2, točka 2, navedene direktive, tudi če v skladu s členom 10(2) te direktive dokažejo, da jih navedeni državljan vzdržuje;
 - da morajo države članice vsekakor skrbeti, da so v njihovi zakonodaji merila, ki navedenim osebam omogočajo, da glede svoje prošnje za vstop ali prebivanje prejmejo odločbo, ki temelji na temeljiti preučitvi njihovega osebnega položaja in je v primeru zavrnitve obrazložena;
 - da imajo države članice široko polje proste presoje pri izbiri navedenih meril, ta pa morajo biti skladna z običajnim pomenom pojma „olajša“ in s pojmi iz navedenega člena 3(2), ki se nanašajo na vzdrževanje, ter tej določbi ne smejo odvzeti polnega učinka; in
 - da ima vsak prosilec pravico, da pred sodiščem preveri, ali nacionalna zakonodaja in njena uporaba izpolnjujeta te pogoje.
2. Da neka oseba spada v kategorijo „vzdrževanih“ družinskih članov državljana Unije iz člena 3(2) Direktive 2004/38, mora obstajati vzdrževanje v državi, iz katere zadevni družinski član prihaja, in sicer vsaj takrat, ko ta zaprosi za pridružitve državljanu Unije, ki ga vzdržuje.
3. Člen 3(2) Direktive 2004/38 je treba razlagati tako, da lahko države članice v okviru polja proste presoje postavijo posebne zahteve glede narave in trajanja vzdrževanja, če so te zahteve skladne z običajnim pomenom pojmov iz člena 3(2), prvi pododstavek, točka (a), Direktive 2004/38, ki se nanašajo na vzdrževanje, in tej določbi ne odvzamejo polnega učinka.
4. Vprašanje, ali se izdaja dovoljenja za prebivanje iz člena 10 Direktive 2004/38 lahko pogojuje z zahtevo, da se je vzdrževanje v smislu člena 3(2), prvi pododstavek, točka (a), te direktive nadaljevalo v državi članici prebivanja, ne spada na področje uporabe navedene direktive.

Podpisi